

Sygn. akt I C 2153/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Ś., dnia 10 stycznia 2020 r.

Sąd Rejonowy w Świdnicy, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: ASR Aleksandra Ogrodnik

Protokolant: Agata Tkaczyk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 stycznia 2020 r. w Ś.

sprawy z powództwa Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Świdnicy

przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.

o ustalenie nieważności umowy

I. ustala nieważność umowy pożyczki o nr (...), zwartej przez pozwanego A. K. z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. w dniu 01 lutego 2018 roku;

II. nie obciąża pozwanych kosztami procesu;

III. nadaje wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygnatura akt I C 2153/19

UZASADNIENIE

W dniu 24 lipca 2019 r. Prokurator Rejonowy w Świdnicy wytoczył przeciwko pozwanym: (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. i A. K. powództwo o ustalenie nieważności umowy pożyczki zawartej w dniu 01 lutego 2018 r. nr (...) pomiędzy A. K. (pożyczkobiorcą) i (...) sp. z o.o. (pożyczkodawcą). W uzasadnieniu wskazał, że w chwili zawarcia umowy stan zdrowia A. K. wyłączał jego świadome i swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli.

W odpowiedzi, (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. uznała powództwo w całości. Podczas rozprawy w dniu 10 stycznia 2020 r., pozwany A. K. oświadczył, że nie zgadza się z zaciągniętymi pożyczkami.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 01 lutego 2018 roku A. K. zawarł z (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. umowę pożyczki nr (...) na kwotę 3.500 zł.

Dowód: informacja o zakupie wierzytelności (k. 5), zawiadomienie o przelewie wierzytelności (k. 6), pismo z dnia 25 marca 2019 r. (k. 10), pismo z dnia 4 lipca 2019 r. (k. 20).

A. K. potrafi prawidłowo postrzegać i odtwarzać rzeczywistość w tym sensie, że nie przejawia objawów psychotycznych. Jest zaliczony do pierwszej grupy inwalidów z ogólnego stanu zdrowia. Inwalidztwo istnieje od dzieciństwa. Jest osobą upośledzoną na pograniczu stopnia lekkiego i umiarkowanego. Leczył się psychiatrycznie. Od wielu lat jest rencistą z całkowitą niezdolnością do pracy z przyczyn deficytów intelektualnych. Nie rozumie terminów finansowych takich jak pożyczka czy kredyt. Wymaga pomocy przy codziennym funkcjonowaniu. W domu wykonuje proste czynności. W dniu 1 lutego 2018 r. A. K. znajdował się w stanie wyłączającym świadome i swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli.

Dowód: zaświadczenie dotyczące inwalidztwa A. K. (k. 15), opinia sądowo-psychiatryczna z dnia 25 marca 2019 r. (k. 11-14), opinia sądowo- psychiatryczna z dnia 26 czerwca 2019 r. (k. 16-19).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, których prawidłowość i rzetelność sporządzenia nie budziła wątpliwości. Za podstawę ustaleń faktycznych Sąd przyjął również wydane opinie sądowo-psychiatryczne, z których dowód został dopuszczony na podstawie art. 2781 k.p.c. Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania zawartych w opiniach treści wniosków, opinie były bowiem rzetelne, jasne oraz logiczne. Wyjaśniały okoliczności, które doprowadziły do przyjętej konkluzji, a równocześnie zostały poparte wiedzą i doświadczeniem zawodowym biegłych. Jednocześnie, opinii nie podważały pozostałe dowody, nie były one również kwestionowane przez strony procesu. Zważyć należy, że wszelkie okoliczności sprawy były bezsporne. Pozwani bowiem przy pierwszej czynności uznali powództwo. Mając to na uwadze, Sąd pominął wnioski o przeprowadzenie dowodu z zeznań T. G., I. K. oraz przesłuchania stron (art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c.).

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo zasługiwało w całości na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 213 § 2 k.p.c., Sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że uznanie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. Uznanie powództwa jest aktem dyspozycyjności pozwanego, który nie tylko uznaje samo żądanie powoda, ale i to, że uzasadniają je przytoczone przez powoda okoliczności faktyczne i godzi się na wydanie wyroku uwzględniającego to żądanie

Mając na uwadze charakter sprawy, Sąd przeanalizował materiał dowodowy, celem oceny czy w sprawie zachodzą przesłanki pozwalające na stwierdzenie bezskuteczności uznanego powództwa. Ocena w tym zakresie jest negatywna. Zważyć bowiem należy, że prokurator posiadał legitymację do wystąpienia z powództwem o ustalenie – w trybie art. 57 k.p.c. i w oparciu o przewidziane w art. 7 k.p.c., ogólne kryteria ochrony praworządności, praw obywateli lub interesu społecznego. Posiadał także interes prawny w wytoczeniu powództwa, o jakim mowa w art. 189 k.p.c. Samo wytoczenie powództwa w celu usunięcia z obrotu prawnego nieważnej umowy przesądza o tym, że działa on w celu ochrony interesu publicznego i praw obywateli.

W myśl art. 82 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone przez osobę, która z jakichkolwiek powodów znajdowała się w stanie wyłączającym świadome lub swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Dotyczy to w szczególności choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego, chociażby nawet przemijającego, zaburzenia czynności psychicznych. Z kolei, w myśl art. 58 § 1 k.c., czynność prawna sprzeczna z ustawą jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek. Czynność prawna dokonana w stanie wyłączającym świadome albo swobodne podjęcie decyzji lub wyrażenie woli jest bezwzględnie nieważna. Na taką nieważność może powołać się każda osoba, która ma w tym interes prawny. Jakikolwiek powód skutkujący stanem wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli skutkuje nieważnością oświadczenia woli, co uniemożliwia stronom dochodzenie jakichkolwiek roszczeń z tytułu zawartej umowy. Jak podnosi się w judykaturze, brak świadomości charakteryzuje się brakiem rozeznania, niemożnością zrozumienia posunięć własnych lub też innych osób, niezdawaniem sobie sprawy ze znaczenia własnego postępowania, przy czym stan wyłączający świadome powzięcie decyzji i wyrażenie woli nie może być rozumiany dosłownie, nie musi więc oznaczać zupełnego zaniku świadomości (por. m.in. wyrok SN z dnia 11 grudnia 1979 roku, II CR 448/79, OSPiKA 1981/3/45; wyrok SN z dnia 7 lutego 2006 roku, IV CSK 7/05, Legalis nr 173781). Z kolei, stan wyłączający swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli nie może być rozumiany tylko jako stan, w którym możliwość wolnego wyboru jest całkowicie wyłączona. Nie mają znaczenia powody, które doprowadziły do powstania wymienionych stanów. Każdy z nich może występować samodzielnie i samodzielnie powodować wadę oświadczenia woli. Wyłączenie świadomości lub swobody musi wynikać z przyczyny wewnętrznej, a więc ze stanu, w jakim znajduje się osoba składająca oświadczenie woli, a nie z okoliczności zewnętrznych, w jakich osoba ta się znalazła. W omawianej sprawie taki związek przyczynowo- skutkowy został wykazany ponad wszelką wątpliwość.

Mając zatem na uwadze treść powołanego art. 213 § 2 k.p.c., a także brak wystąpienia okoliczności, o których mowa w drugiej części tego przepisu, powództwo w niniejszej sprawie podlegało uwzględnieniu w całości.

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd nie obciążył pozwanych kosztami procesu. Treść powołanego przepisu stanowi, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis ten znajduje zastosowanie, gdy wprawdzie strona co do zasady winna zostać obciążona obowiązkiem zwrotu kosztów procesu (w związku z przegraniem czy częściowym przegraniem procesu), jednak z uwagi na jej sytuację materialną, osobistą bądź charakter sprawy obciążenie jej kosztami procesu byłoby niezasadne. Odstępując od obciążenia pozwanego (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. i A. K. kosztami procesu Sąd miał na uwadze charakter sprawy, a także okoliczność, że pozwani przy pierwszej czynności uznali powództwo, dodatkowo A. K. jest osobą pozostającą bez pracy, utrzymującą się z renty. Brak jest przy tym podstaw do stwierdzenia, że pozwani nie dali powodu do wytoczenia sprawy (art. 101 k.p.c.).

Zgodnie z art. 333 § 1 pkt 2 k.p.c. wyrokowi został nadany rygor natychmiastowej wykonalności.